

Broj: 03-04-1224-22/2025
Sarajevo, 22.07.2025. godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnički dom

gosp. Admir Čavalić, poslanik ✓
gosp. Ivan Miličević, sekretar

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primijeno: 24-07-2025			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	- 02.	330	/25

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje

Poštovani,

U skladu sa odredbama člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), a u vezi sa članom 116. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24), u prilogu Vam dostavljam akt Federalnog ministarstva okoliša i turizma, broj: 05-19-510/25 od 18.07.2025. godine, koji sadrži odgovor na poslaničko pitanje, koje je postavio poslanik Admir Čavalić.

S poštovanjem,

SEKRETAR VLADE

dr. sci. Edita Kalajdžić

Prilog: kao u tekstu

Broj: 05-19-510/25
Sarajevo, 18.07.2025. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
VLADA
n/r Sekretar Vlade, dr.sci. Edita Kalajdžić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

PRIMLJENO: 18.07.2025			
Organizaciona jedinica	Klasifikacioni oznaka	Redni broj	Broj priloga
03-04-	1224-	22/	2025

Predmet: Odgovor na poslanička pitanja, *dostavlja se,*
Veza Vaš akt: broj: 03-04-1224-22/2025 od 11.07.2025.godine

Poštovani,

Vašim aktom, broj i datum kao u vezi, zaprimljenog kod ovog Ministarstva dana 14.07.2025. godine, u kojem tražite odgovor iz naše nadležnosti na postavljeno poslaničko pitanje, koje je, na 22. redovnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održanoj dana 26.06.2025. godine, postavio Admir Čavalić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, dostavljamo slijedeći odgovor:

Na Zahtjev operatera JP Elektroprivreda d.d. Sarajevo, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je dana 13.02.2025. godine izdalo Mišljenje na realizaciju razvojnih aktivnosti probnog suspaljivanja mješavine uglja (cca 96-98%) sa alternativnim gorivom SRF/RDF (2-4%) u TE Tuzla, a u skladu sa odredbama:

- člana 82. stav (3) Zakonom o zaštiti okoliša FBiH (Sl. novine FBiH, broj: 15/21),
- člana 1. stav (2) Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu (Sl. novine FBiH, broj: 51/21, 74/22)
- člana 3 stav (2) Pravilnika o uvjetima za rad postrojenja za spaljivanje otpada (Sl. novine FBiH, broj:12/2005) i
- Zapisnikom o inspeksijskom nadzoru.

Naime, navedenim odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu, propisano je da se okolinska dozvola ne izdaje za istraživačke aktivnosti, razvojne aktivnosti ili za testiranje novih proizvoda i procesa. Dok stav (4) navedenog Zakona propisuje da je **procjena uticaja na okoliš obavezna samo za istraživačke aktivnosti**, što znači da za testiranje novih procesa nije potrebna ni okolinska dozvola ni procjena uticaja na okoliš.

U skladu s navedenim, TE Tuzla nije bila u obavezi da pribavi okolinsku dozvolu za ovu fazu testiranja. Federalno ministarstvo okoliša i turizma je radi transparentnosti procesa aktivno pristupilo predmetu i izdalo stručno mišljenje kako bi proces testiranja bio proveden u kontrolisanim i transparentnim uslovima, uz uvažavanje interesa lokalne zajednice.

Mjerenja emisija će provoditi akreditovana ispitna laboratorija TQM Lukavac s kojom je zaključen ugovor. Ova laboratorija posjeduje sve potrebne certifikate, te će tokom eksperimentalnog testiranja vršiti mjerenja emisija svih relevantnih zagađujućih materija u zrak u skladu sa Pravilnikom o uvjetima za rad postrojenja za spaljivanje otpada (Sl. novine FBiH, broj:12/2005) kao i Pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak (Sl. novine FBiH broj: 9/14 i 97/17).

Iako se radi o vremenski kratkotrajnom eksperimentalnom testiranju, operater mora

poduzeti sve neophodne mjere predostrožnosti kada je u pitanju isporuka i transport SRF/RDF, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri spriječile ili ograničile negativne posljedice po okoliš, posebno kada je u pitanju zagađivanje zraka, tla, površinskih i podzemnih voda, kao i zagađivanje mirisima i bukom, i spriječili direktni rizici po ljudsko zdravlje.

Kada je u pitanju uključivanje javnosti, član 40. stav (2) važećeg Zakona o zaštiti okoliša propisano je da Federalno ministarstvo osigurava učešće javnosti i u odlučivanju za:

- a) projekte kod kojih se vrši prethodna procjena i/ili procjena uticaja na okoliš, u obliku javne rasprave;
- b) sva postojeća postrojenja i nova postrojenja za koja nije potrebna procjena uticaja na okoliš, u obliku javnog uvida i
- c) prestanak rada, zatvaranje ili rušenje pogona i postrojenja, u obliku javne rasprave.

U konkretnom slučaju ne radi ni o jednom navedenom slučaju gdje je ovo Ministarstvo u obavezi bilo uključiti javnost, ali je u dostavljenom Mišljenju operateru JP Elektroprivreda d.d. Sarajevo naloženo da o tačnim terminima probnog pogona, JP EP BiH mora blagovremeno obavijestiti Federalno ministarstvo okoliša i turizma i lokalne zajednice (općinu Kakanj i grad Tuzla) najmanje 7 (sedam) dana prije početka aktivnosti. Također, nakon obavljenih eksperimentalnih suspaljivanja, operater JP Elektroprivreda d.d. Sarajevo dostavit će detaljni protokol mjerenja s rezultatima (Izveštaj mjerenja) Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, nadležnoj Federalnoj upravi za inspeksijske poslove i lokalnim zajednicama.

Ukoliko rezultati testiranja pokažu da je tehnologija sagorijevanja RDF-a uspješna i da postoji namjera da se takav proces uvede kao dio redovnog rada TE Tuzla, u skladu sa Zakonom, bit će neophodno prethodno pribaviti okolinsku dozvolu.

Na osnovu gore navedenog, jasno je da će ispitivanja provoditi ovlašteni i akreditirani subjekti, prema najvišim tehničkim i zakonskim standardima, a rezultati će biti dostupni i prezentirani relevantnim institucijama i javnosti Tuzlanskog kantona u skladu sa načelima transparentnosti i odgovornosti u zaštiti okoliša.

S poštovanjem,

Prilog

- Mišljenje FMOIT-a, broj: 05-19-985/25 od dana 13.02.2025. godine

Dostaviti:

- Naslovu,
- a/a

Broj: 05-19-985/24
Sarajevo, 13. 02. 2025. godine

**JP „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo,
Vilsonovo šetalište 15.
71 000 Sarajevo**

Predmet: Mišljenje na realizaciju razvojnih aktivnosti probnog suspaljivanja mješavine uglja (cca 96-98%) sa alternativnim gorivom SRF/RDF (2-4%) u TE Kakanj i TE Tuzla, JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo
Veza Vaš akt broj: 01- 4- 47608 -1/2024 od 27.12. 2024.godine

JP Elektroprivreda BiH d.d.- Sarajevo (u nastavku: JP EP BiH), obratila se dana 27.12.2024.godine Federalnom ministarstvu okoliša i turizma sa informacijom i zahtjevom za realizaciju razvojnih aktivnosti probnog suspaljivanja miksa uglja (cca 96-98%) i alternativnog goriva SRF/RDF (2-4%) u TE Kakanj i TE Tuzla. Moguće rješenje uvođenja alternativnog goriva SRF/RDF u jedinice termoblokova JP EP BiH naslanja se na Sofijsku deklaraciju o Zelenom planu za zapadni Balkan, čiji je potpisnik i BiH, u domenu implementacije II stuba Deklaracije tzv. kružne ili cirkularne ekonomije u oblasti zbrinjavanja otpada, tj. prelazak sa linearne na kružnu ekonomiju.

JP EP BiH je u 2021.godini pokrenula razvojne aktivnosti probnog suspaljivanja miksa uglja sa alternativnim gorivom RDF/SRF u termoblokovima TE Kakanj i TE Tuzla, te u skladu sa Zahtjevom za saglasnost za realizaciju razvojnog projekta probnog suspaljivanja alternativnog goriva SRF/RDF sa ugljem na Bloku 7 u TE Kakanj i Bloku 6 u TE Tuzla, JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Federalno ministarstvo okoliša i turizma izdalo je Saglasnost za realizaciju razvojnog projekta probnog suspaljivanja alternativnog goriva RDF/SRF sa ugljem na Bloku 7 u TE Kakanj i Bloku 6 u TE Tuzla, broj: 07/1-19-8-314/22 od 20.06.2022. godine.

Zbog naknadnih okolnosti i nemogućnosti isporuke alternativnog goriva SRF/RDF od strane Fabrike cementa Lukavac d.d. u TE Kakanj i TE Tuzla (obzirom da se radilo o uvoznom SRF/RDF), razvojni projekat je privremeno zamrznut dok se ne steknu uvjeti, odnosno iznađe alternativna mogućnost da se SRF/RDF proizvede i nabavi na domaćem tržištu u BiH.

U 2024. godini, JP EP BiH ponovo pokreće razvojne aktivnosti u skladu sa usvojenim Planom poslovanja 2024. – 2026. godina. Obzirom da se Pet Servis d.d. Zenica bavi proizvodnjom alternativnog goriva RDF, sa istom je JP EP BiH d.d.-Sarajevo ugovorila isporuku 120 tona RDF za potrebe testiranja u TE Kakanj i 100 tona u TE Tuzla, sa obavezom prevoza, a sve za potrebe realizacije razvojnih aktivnosti probnog suspaljivanja s ugljem u TE Kakanj i u TE Tuzla.

Prvobitna namjera je bila da se probno suspaljivanje u TE Kakanj realizira u periodu septembar – novembar 2024. godine, a u TE Tuzla u periodu mart-maj 2025. godine. Za date količine RDF, od proizvođača Pet Servis d.d Zenica dobijena je specifikacija kvaliteta

goriva (analiza urađena od strane Hemijskog laboratorija Fabrike Cementa Lukavac), te su dodatno urađene analize kvaliteta goriva od strane ovlaštenog inspekcijskog tijela Inspekt RGH d.o.o. Sarajevo.

O namjeravanom suspaljivanju urađen je plan monitoringa kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda, tehnička specifikacija za provođenje monitoringa pristupačnih oblika teških metala u tlu i drugih elemenata u široj okolini TE Kakanj i TE Tuzla, i tehnička specifikacija broj: 10138851 za mjerenja emisija u zrak, sve tokom probnih pogona suspaljivanja SRF/RDF s ugljem, (a. Kampanja ugalj 100% i b. Kampanja RDF 4%/ugalj 96%).

Inspekcijski nadzor Federalnog okolinskog inspektora na lokacijama u TE Kakanj je izvršen dana 16.12.2024. godine. Inspektoru su prezentovane i dokumentovane sve prethodne aktivnosti i radnje.

Također, urađen je inspekcijski nadzor i na depou uglja u TE Kakanj. Inspektor je o istom sačinio Zapisnik o inspekcijskom nadzoru (Akt broj: UP1-10-19-3-00034/2024-1005-2-2P, dana 16.12.2024. godine). Zapisnikom inspektora se nalaže JP EP BiH da ponovo pribavi saglasnost Federalnog ministarstva okoliša i turizma, što je JP EP BiH pomenutim dopisom od 27.12.2004. i zatražila od ovog Ministarstva.

Na osnovu prethodno navedenog, a u skladu sa:

- Zakonom o zaštiti okoliša FBiH (Sl. novine FBiH, broj: 15/21) Član 82. stav (3),
- Uredbom kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu (Sl. novine FBiH, broj: 51/21) Član 1. stav (2),
- Pravilnikom o uvjetima za rad postrojenja za spaljivanje otpada (Sl. novine FBiH, broj: 12/2005) Član 3 stav (2) i
- Zapisnikom o inspekcijskom nadzoru.

Federalno ministarstvo je saglasno da se nastavi sa realizacijom projekta razvojnih aktivnosti i izvrši probno suspaljivanje miksa uglja cca 96-98 % i alternativnog goriva pod sljedećim uvjetima:

- 1) Program za realizaciju razvojnih aktivnosti probnog suspaljivanja SRF/RDF s ugljem u TE Tuzla i TE Kakanj, predviđa testiranje s manjim procentualnim udjelima SRF/RDF (cca 4% po termičkom udjelu, ili cca 2% po masenom udjelu) u mješavini s ugljem (96% po termičkom udjelu, odnosno 98% po masenom udjelu). Obzirom na planirane testne količine od cca 100 tona SRF/RDF za svaku termoelektanu, predviđena dužina trajanja testiranja je maksimalno 2 (dva) dana. Eksperimentalno suspaljivanje izvršiti u određenom periodu kod povoljnih vremenskih uvjeta, a sve u svrhu optimizacije procesa suspaljivanja u TE Tuzla i TE Kakanj i pratiti sa svim potrebnim mjerenjima.
- 2) Planirani period probnog suspaljivanja u obje termoelektane treba biti u prvoj polovici 2025. godine (za TE Kakanj: 01.03-31.05.2025; za TE Tuzla: 01.04.-31.07.2025.) i u povoljnim atmosferskim uvjetima kada nema temperaturne inverzije.
- 3) O tačnim terminima probnog pogona u TE Kakanj i TE Tuzla, JP EP BiH mora blagovremeno obavijestiti Federalno ministarstvo okoliša i turizma i lokalne zajednice (općinu Kakanj i grad Tuzla) najmanje 7 (sedam) dana prije početka aktivnosti.
- 4) Iako se radi o vremenski kratkotrajnom eksperimentalnom testiranju, operator (JP EP BiH, podružnice TE Tuzla i TE Kakanj) mora poduzeti sve neophodne mjere predostrožnosti kada je u pitanju isporuka i transport SRF/RDF, kako bi se u najvećoj

mogućoj mjeri spriječile ili ograničile negativne posljedice po okoliš, posebno kada je u pitanju zagađivanje zraka, tla, površinskih i podzemnih voda, kao i zagađivanje mirisima i bukom, i spriječili direktni rizici po ljudsko zdravlje.

- 5) Osigurati odredbe Ugovora o isporuci SRF/RDF za potrebe ovog razvojnog projekta koji predviđa da se ograničena količina SRF/RDF strogo kontrolisanog (poznatog) kvaliteta, u specijaliziranim kamionima za transport ove vrste goriva, za svaku TE isporučuje kamionima na tačno određeno mjesto na deponiji uglja. Istovar vršiti na već pripremljeni sloj uglja, te jednovremeno prekrivanje s novim slojem uglja, kako bi se spriječilo izlaganje goriva iz otpada otvorenim zračnim strujama. Nakon formiranja takve mješavine, ista će se trakastim transporterima, transporovati u zatvorene bunkere uglja, te potom koristiti u kotlu gdje se vrši suspaljivanje. Ovim je osigurana maksimalna kontrola cijelog procesa transporta i dobave u kotao. Isporučilac RDF je domaći proizvođač Pet Servis d.o.o. Zenica, koji isporučuje RDF dostatnog kvaliteta i za cementare u BiH. Potvrda kvaliteta ovog goriva u skladu sa standardima koji definišu kvalitet ove vrste goriva je i u priloženim certifikatima o kvalitetu izdatim od ovlaštene laboratorije za ispitivanje ove vrste goriva Lukavac Cement.

- 6) Izvršiti realizaciju Plana monitoringa emisija u zrak tokom izvođenja probnog pogona suspaljivanja u TE Tuzla i TE Kakanj sa detaljnom tehničkom specifikacijom, opisom kampanja mjerenja i usklađenosti sa zahtjevima regulative, kao i uključenim svim elementima u skladu s Pravilnikom o uvjetima za rad postrojenja za spaljivanje otpada (Sl. novine FBiH, broj:12/2005).

Tokom eksperimentalnog testiranja vršiti mjerenja emisija svih relevantnih zagađujućih materija u zrak u skladu sa Pravilnikom o uvjetima za rad postrojenja za spaljivanje otpada (Sl. novine FBiH, broj:12/2005) kao i Pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak (Sl. novine FBiH broj: 9/14 i 97/17).

- 7.) Mjerenja će vršiti akreditovana ispitna laboratorija (TQM Lukavac) s kojom je potpisan Ugovor i koja posjeduje sve zahtjevano certifikate prema važećim pravilnicima. U pripremi mjerenja odrediti adekvatna mjesta za mjerenje prije ispuštanja u atmosferu, a mjerenja izvoditi u skladu sa standardnim procedurama mjerenja navedenim u specifikaciji prikazanoj u nastavku. Mjeriti i emisije u zrak tokom pogona TE „samo ugalj“, kako bi se identifikovale eventualne razlike kod predmetnog probnog suspaljivanja sa SRF/RDF, poređenjem s referentnim scenarijem „samo ugalj“.

Nakon obavljenih eksperimentalnih suspaljivanja, detaljni protokol mjerenja s rezultatima (Izveštaj mjerenja) dostaviti Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, nadležnoj Federalnoj upravi za inspeksijske poslove i lokalnim zajednicama.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- arhiva

Meh. E.

Ul. Hamdije Čemerlića br.2, 71 000 Sarajevo, telefon 00 387 33 726 700, telefax 00 387 33 726 747,
e-mail: fmoits@bih.net.ba, www.fmoit.gov.ba

14-02-2005

Handwritten signature